

BREXIT ВЕЛИКОБРИТАНІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Обоянська Є.О., студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Н.Г. Ушакова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Великобританія на сучасному етапі є однією із найвпливовіших країн на політичній арені, тому дослідження й аналіз її геополітичної та економічної політики є досить актуальним.

23 червня 2016 року у Великій Британії відбувся референдум, який мав важливе історичне значення для країни. Британці шляхом голосування вирішували чи є сенс Великій Британії залишатись членом Європейського Союзу, чи все ж таки доцільніше буде вийти з нього. Підсумками референдуму стало те, що 51,9% британців (17,41 млн. осіб) проголосували за вихід Сполученого Королівства з ЄС, 48,1% (16,14 млн. осіб) підтримали євроінтеграцію. Сам вихід Великобританії з ЄС (так званий Brexit) дуже складний процес, і з юридичної точки зору, і з політичної. З останніх новин, Великобританія остаточно покине Євросоюз у жовтні 2018 року. Якщо точніше, то в 2018 році всі сторони досягнуть відповідної угоди, але, має пройти ще 5-6 місяців для ратифікації.

Сама аббревіатура Brexit походить від поєднання скорочених англійських слів Britain (Британія) і Exit (вихід). Виходячи з перекладу ясно, що це означає вихід Великобританії зі складу ЄС.

Однією з основних причин цього виходу є бажання Туманного Альбіону відстояти свою винятковість.

Більша частка британців впевнена в тому, що їхня батьківщина гідна бути якщо не лідером, то точно мати особливий статус у складі ЄС. На цих настроях вміло грали політики, бажаючи підвищити свою популярність напередодні виборів. Поступово ситуація загострилася до межі, що в свій час і вилилося в Brexit.

Ще одна причина – економічна. Більшість громадян Великобританії вважають недоцільними постійні фінансові вливання в економіку ЄС і підтримку країн-новачків союзу. Прихильники Brexit впевнені, що без ЄС їхня країна зможе використовувати ці гроші для власного розвитку і поліпшення якості життя британців.

Як би там не було, а в 2015 році на виборах перемогла партія Кемерона, який після свого призначення на посаду прем'єра відразу почав вести переговори про особливий статус Британії у складі ЄС. Очевидно, що у британського прем'єра не було іншого вибору, оскільки обіцянка провести голосування була чи не основною тезою його

передвиборної кампанії. Але це була не єдина причина для проведення голосування: майже усе британське населення було незадоволене напрямком політики Європейського Союзу, згідно якому він рухався ще з 1973 року. Велика Британія завжди намагалась найменшою мірою втручатись у справи з початку Європейської Спільноти, а потім уже й самого Європейського союзу. Вона з обережністю ставилась до свого членства у Євросоюзі, залишаючись майже осторонь. Наприклад, той факт що Велика Британія ніколи не входила до Шенгенської зони та не запровадила у країні валюту Євросоюзу досить таки переконливо підтверджує це.

Вже сьогодні ясно, що шансів на скасування Brexit майже немає.

Впевненість британців у правильності вибору підігріває і нинішня ситуація з мігрантами. Потужний потік біженців, численні теракти і злочини лише підкріплюють думку, що без ЄС Великобританії буде краще.

Очевидно, що Brexit стане шоком для Європейського Союзу і, Заходу в цілому, оскільки наслідки його передбачити надзвичайно складно: якщо одні експерти вважають, що він стане початком кінця ЄС, то другі вбачають у ньому важливий крок для єднання Європи, тому, що щоб зберегти єдність, Європа вимушена буде консолідуватися

Звісно, вихід Великої Британії не розвалить сам ЄС, в який входять 28 країн. Але існує думка що вихід Британії з ЄС може створити «ефект доміно». Тобто й інші країни-члени ЄС захочуть його покинути. Цього слід очікувати від таких країн як: Данія, Австрія, Нідерланди або, навіть, Польща та Чехія, адже голови цих держав часто серйозно критикують політику ЄС.

Аби не допустити цього Євросоюз виставить досить таки великий рахунок (більше 70 млн. доларів) Великій Британії за вихід, що послугує уроком для інших країн.

Важливо зазначити, що вихід Великобританії з Євросоюзу – це справа не одного дня, і навіть не одного року. Євросоюз має свою налагоджену систему зв'язків, розірвати які буде дуже нелегко. Взяти до прикладу питання грошей: ЄС формує свій бюджет на 7 років вперед і встановлює яка країна і скільки повинна отримати і скільки віддати. Зруйнувати роботу цього механізму так швидко неможливо.

Також, важливо відмітити що без участі Лондона позиція ЄС на міжнародних переговорах буде більш консолідованою і єдиною, що дозволить Євросоюзу з часом переглянути багато колишніх угод, укладених з урахуванням «особливої позиції» Великобританії, зробивши їх куди більш вигідними для континентальних європейців.

Британці ще досі не можуть відійти від певного шоку. Навіть ті, хто був проти членства у ЄС, тільки зараз зрозуміли всю важливість наслідків. Курс фунта стерлінгів впав майже на 20 відсотків, почалась інфляція, руйнуються фінансові банки. Також стало відомо, що парламенту доведеться прийняти не менше семи законів, пов'язаних з самостійним життям Сполученого королівства. Торгівля, фінанси, прикордонні і митні проблеми. Причому, один закон, часом, суперечить іншому. Відбуваються бурхливі сутички у Вестмінстері з приводу міграції. Які права будуть у європейців, що живуть в королівстві? А у британців, які переїхали на постійне місце проживання в ЄС?

Ще одним важливим наслідком є питання торгівлі. У Європейського союзу та Сполучених Штатів Америки немає зони вільної торгівлі, але переговори щодо цього вже розпочато. Зрозуміло, що після виходу Британії потрібно самостійно вести переговори з США, але самотужки вона має значно менший вплив. В той самий час через десятилітні зв'язки інтеграції з ЄС Британії не залишатиметься нічого іншого, як орієнтуватись на європейський ринок. Напевно не таких наслідків очікували прихильники Brexit.

Очевидно також, що вихід Великобританії з ЄС і подальша консолідація інших членів Союзу скоріш за все приведе до припинення прийому нових небагатих членів, що може стати поганою новиною для України.

30 березня 2017 року було розпочато процедуру Brexit. Прем'єр-міністр Великобританії озвучила прагнення зберегти інтереси громадян Сполученого Королівства і в підсумку створити більш сильну та чесну країну. А голова Європейської ради буде намагатися добитися мінімізації негативних наслідків для жителів країн, що залишилися в складі Європейського союзу.

Проаналізувавши вище наведені факти, можна зробити висновок, що процес виходу Великобританії з Європейського союзу затягнеться надовго і матиме скоріше негативні, ніж позитивні, наслідки для обох сторін. Поки ж до ситуації з Brexit прикуті погляди всього світу, оскільки вона є безпрецедентною, бо Великобританія стала першою державою, яка проголосувала за вихід з ЄС.